

KIS HIÁNYBÓL NAGY HIBA

Internetes adatgyűjtések az empirikus társadalomkutatásban és ezek problémái a magyar lakosság jellemzői alapján

Fellner Zita, Szeitl Blanka

Survey Methods Room Budapest, Statisztika Tanszék, ELTE Társadalomtudományi Kar

Szociológiai tudás és közjó
MSZT 2022. évi vándorgyűlése, Október 14-15, 2022

**SURVEY
METHODS
ROOM
BUDAPEST**

tinlab

Outline

1 Motiváció és háttér

2 Kutatási módszer

3 Eredmények

- Online adatfelvételek elterjedtsége
- Potenciális torzítás az online adatfelvételekben

4 Következtetések

Outline

1 Motiváció és háttér

2 Kutatási módszer

3 Eredmények

- Online adatfelvételek elterjedtsége
- Potenciális torzítás az online adatfelvételekben

4 Következtetések

Motiváció

- A klasszikus személyes adatfelvétel egyre nagyobb **nehézségekbe** ütközik: csökkenő válaszadási arányok, növekvő költségek, nehezen ellenőrizhető kérdezői hálózat.
- A kérdőíves adatfelvételek változó **technológiai környezete**: növekvő internetpenetráció, okostelefon-használat, kérdőívkészítő programok elérhetősége.
- Az online adatfelvételek **növekvő száma**, amelyek **minősége** megkérdőjelezhető.
- **Nemzetközi összehasonlításban** érdemi különbségek az országok között.

Motiváció

- **Esettanulmány** a hazai adatfelvételekről:
- Hogyan mérhető az online adatfelvételek **elterjedtsége** és **minősége?**
- Hogyan mérhető az online adatfelvételek potenciális **torzítása?**
- Figyelembe véve a **populációs mintázatokat** (adminisztratív adatok és személyes survey adatok alapján).
- **Miért fontos minden? - érzékelés és bizalom**

Háttér

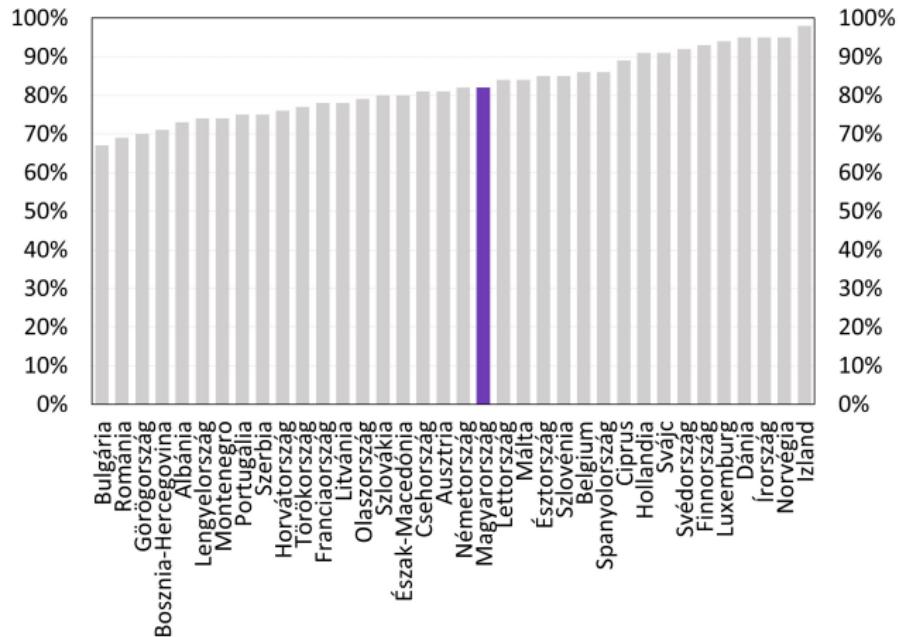

Figure: A minden napos internethasználók aránya, 2021 (Forrás: Eurostat, %)

Háttér

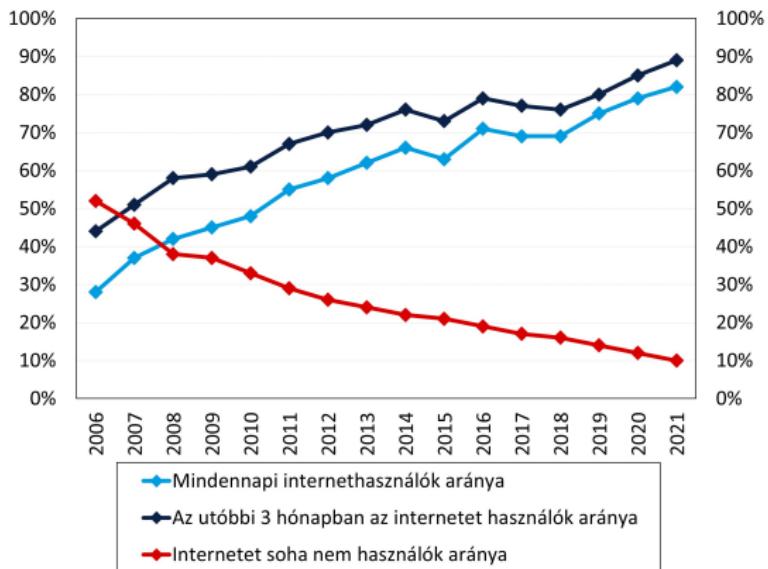

Figure: A hazai népesség az internethasználat gyakorisága szerint 2006-2021 (Forrás: Eurostat, %)

Háttér

Ismérv	Demográfiai csoport	Arány a teljes népességen belül	Arány az internettel rendelkezőkön belül	Arány a minden napos internethasználókon belül
Életkor	16-24	13%	15%	16%
	25-34	16%	18%	19%
	35-44	19%	21%	22%
	45-54	20%	21%	21%
	55-64	16%	14%	13%
	65-74	16%	11%	9%
Iskolai végzettség	Alapfokú	19%	16%	15%
	Középfokú	56%	56%	55%
	Felsőfokú	25%	27%	29%
Régió	Budapest	17%	19%	19%
	Pest	14%	14%	14%
	Közép-Dunántúl	11%	11%	11%
	Nyugat-Dunántúl	10%	10%	10%
	Dél-Dunántúl	9%	9%	9%
	Észak-Magyarország	11%	11%	10%
	Észak-Alföld	15%	14%	14%
	Dél-Alföld	13%	12%	12%

Figure: A teljes népesség, az internettel rendelkezők és a minden napos internethasználók életkor, iskolai végzettség és régió szerint 2021-ben (Forrás: KSH, %)

Háttér

- Az internetpenetráció emelkedik, így egyre nagyobb csoportok válthatnak **online adatfelvételek célcsoportjává**.
- A különböző időpontokból származó online adatfelvételek eredményei nehezen összehasonlíthatóak, mert **az online elérhető populáció folyamatosan változik**.
- Jelentős különbségek vannak az online elérhető populáció és a teljes populáció között **a főbb demográfiai változók mentén**.

Outline

1 Motiváció és háttér

2 Kutatási módszer

3 Eredmények

- Online adatfelvételek elterjedtsége
- Potenciális torzítás az online adatfelvételekben

4 Következtetések

Kutatási módszer

Az online adatfelvételek elterjedtsége - tartalomelemzés:

- egyszerű véletlen minta online híroldalakon megjelent cikkekben/közlésekből ($n=130$);
- minta tudományos publikációkból ($n=110$);
- ezek értékelése előre definiált módszertani kritériumok alapján: mintavétel módja, adatfelvétel módja, rétegzés/súlyozás, interpretáció.

Kutatási módszer

Potenciális torzítás az online adatfelvételekben - szimuláció:

- három különböző populáció: teljes népesség; internet-hozzáféréssel rendelkezők; minden napos internethasználók;
- populációs paraméterek szimulációja minden harmad populációban;
- becslés készítése ezen populációs paraméterek mellett.

Kiegészítés: a populációk összehasonlítása a European Social Survey (ESS) adatain.

Outline

1 Motiváció és háttér

2 Kutatási módszer

3 Eredmények

- Online adatfelvételek elterjedtsége
- Potenciális torzítás az online adatfelvételekben

4 Következtetések

Online adatfelvételök elterjedtsége

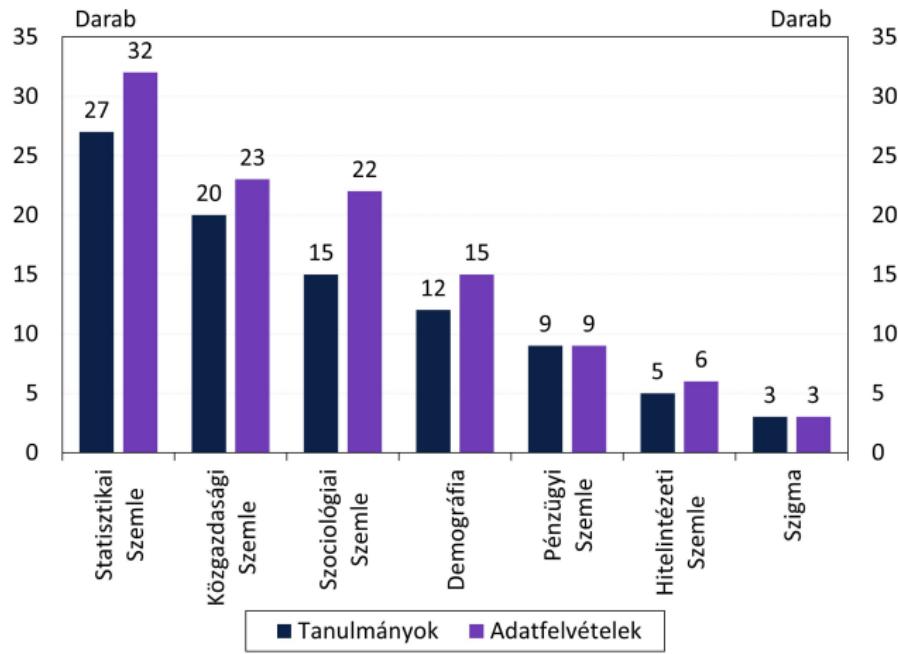

Figure: A tartalomelemzésbe bevont tudományos publikációk és adatfelvételök száma folyóiratonként

Online adatfelvételek elterjedtsége

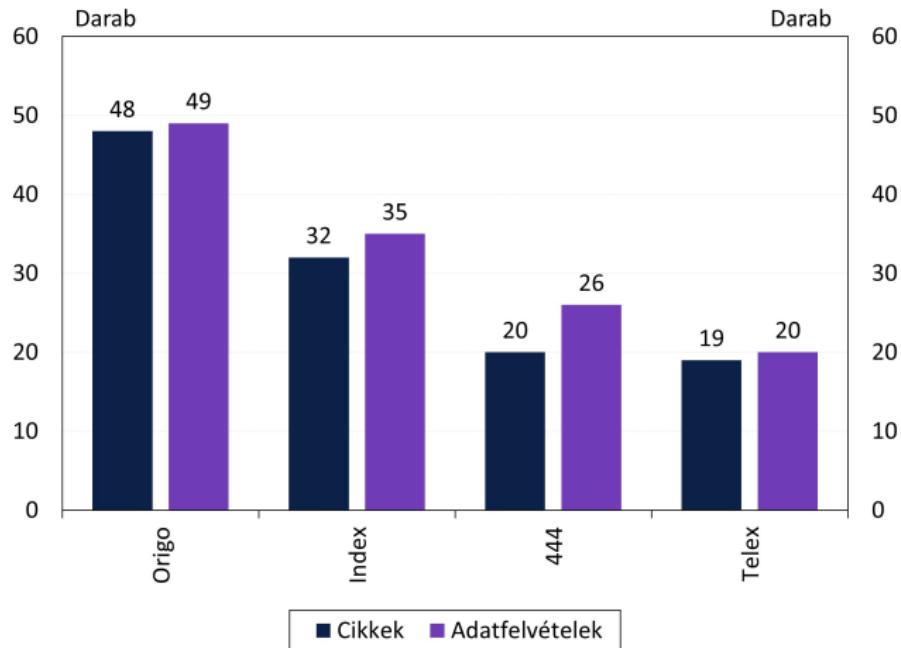

Figure: A tartalomelemzésbe bevont online cikkek és adatfelvételek száma híroldalanként

Online adatfelvéttelek elterjedtsége

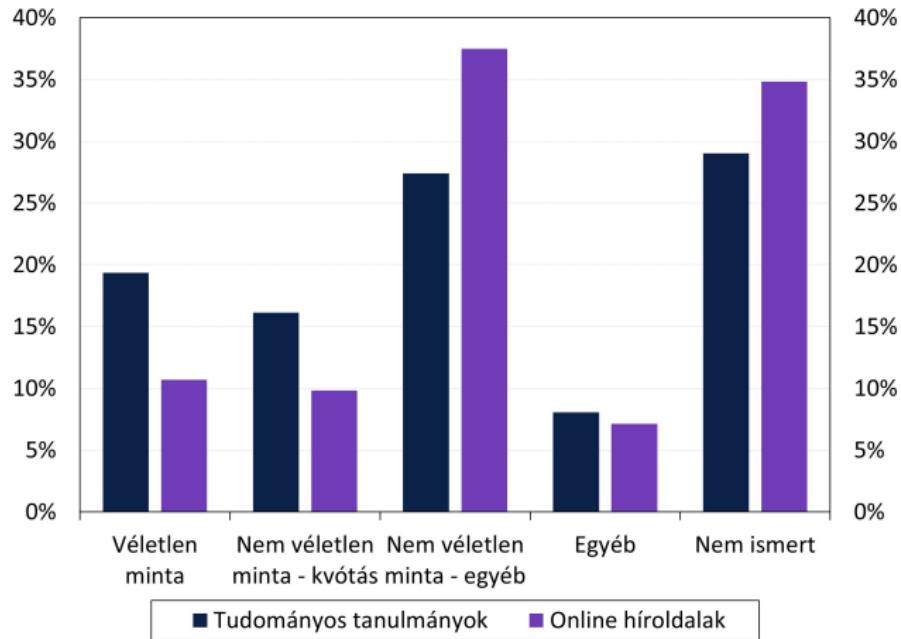

Figure: A vizsgált tanulmányok és online cikkek a mintavétel módja szerint

Online adatfelvéttelek elterjedtsége

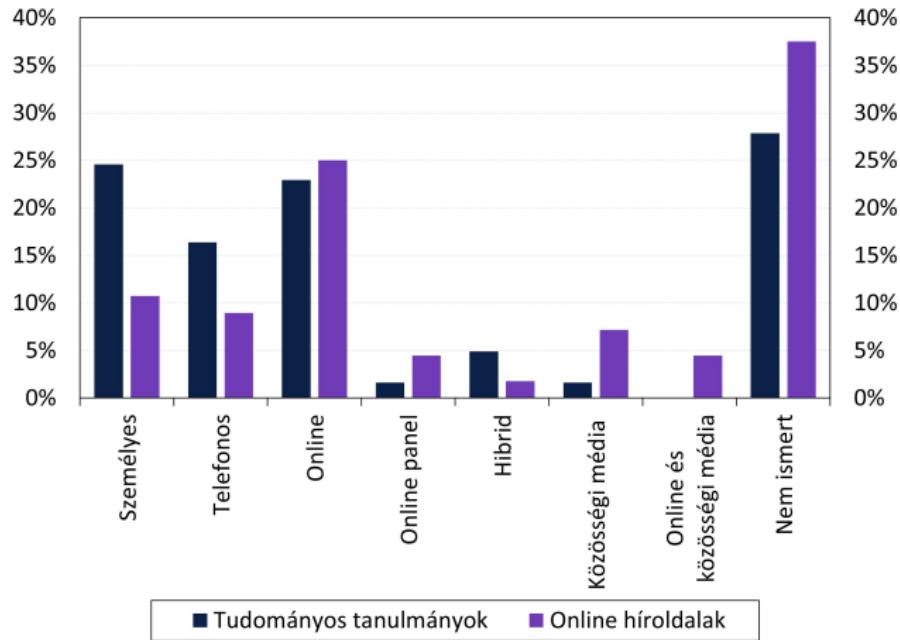

Figure: A vizsgált tanulmányok és online cikkek az adatfelvétel módja szerint

Online adatfelvételök elterjedtsége

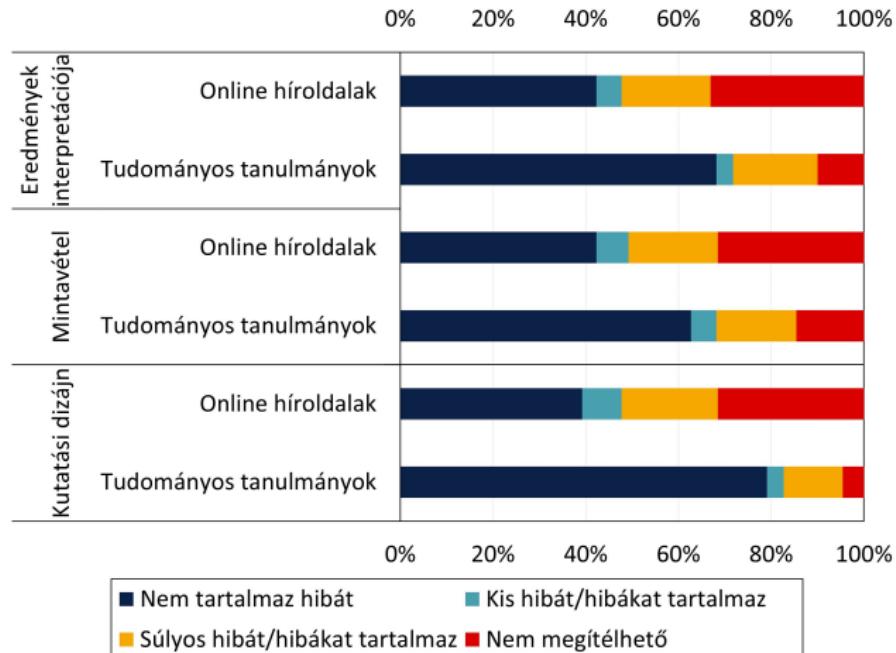

Figure: A vizsgált tanulmányok minőségi kategorizálása

Potenciális torzítás az online adatfelvételekben

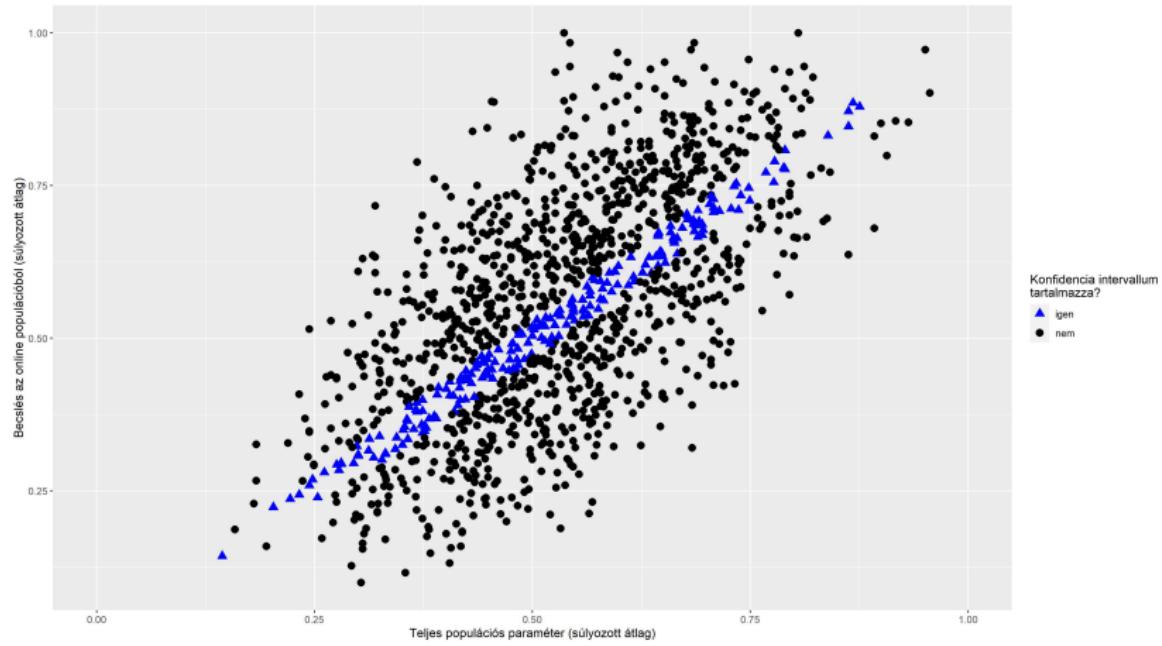

Figure: Az online minta alapján becsült és a populációs megoszlás különbsége

Potenciális torzítás az online adatfelvételekben

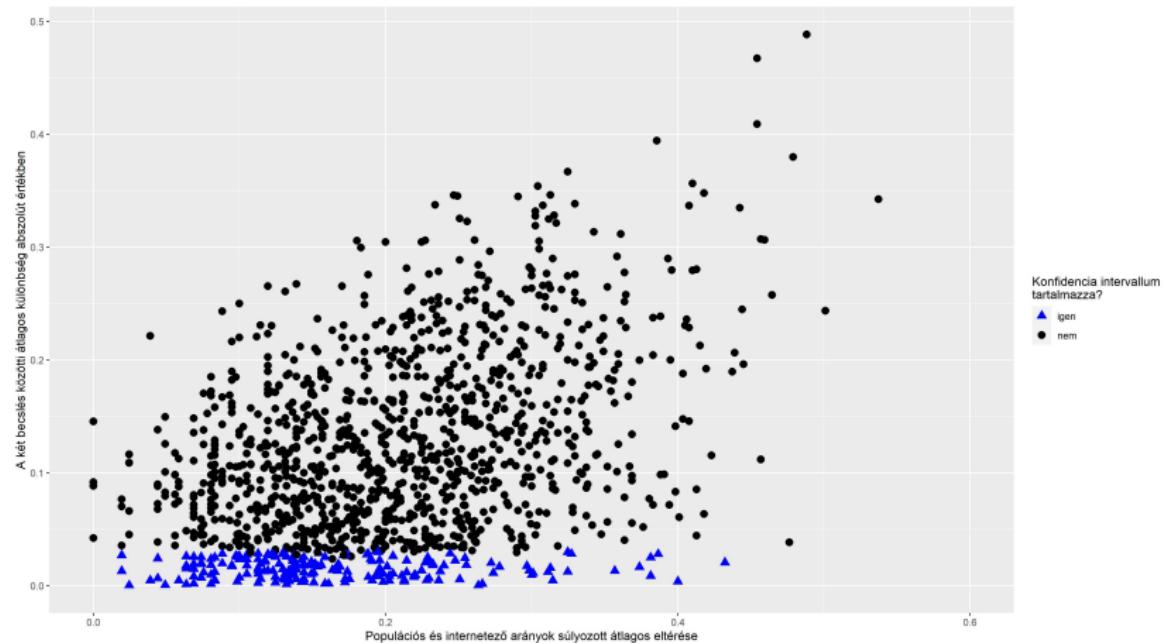

Figure: Az online minta alapján becslt és a populaciós megoszlás különbsége a teljes populaciós paraméter értéke alapján

Potenciális torzítás az online adatfelvételekben

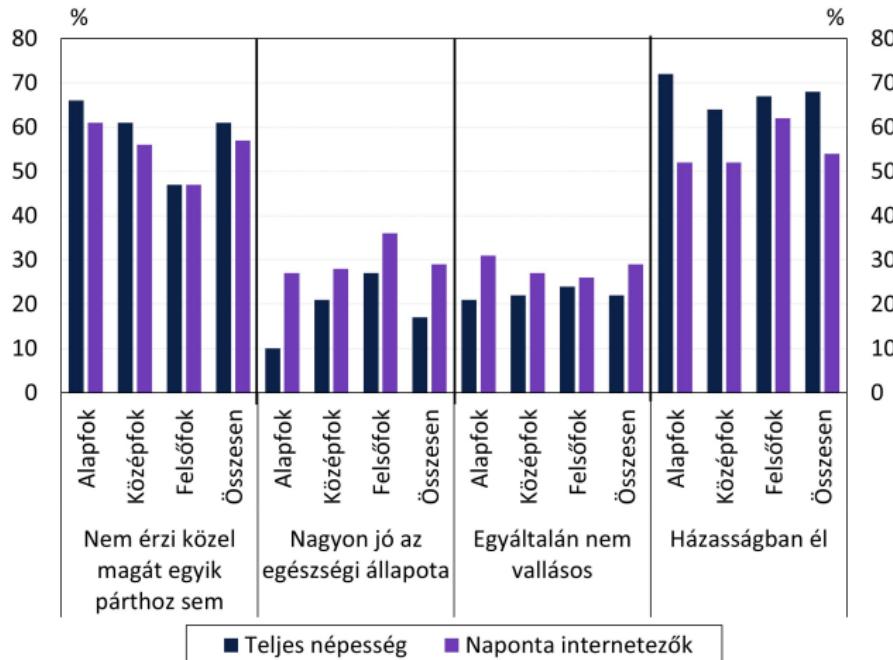

Figure: Becslés valós adatokon (European Social Survey)

Outline

1 Motiváció és háttér

2 Kutatási módszer

3 Eredmények

- Online adatfelvételek elterjedtsége
- Potenciális torzítás az online adatfelvételekben

4 Következtetések

Következtetések

- Az online adatgyűjtések **egyre népszerűbbek**.
- An online minta nem tekinthető a teljes populációból vett véletlen mintának, még magas arányú internethasználat mellett sem.
- Az online adatfelvételekből származó becslések **torzítottak lehetnek**, még abban az esetben is, ha néhány demográfiai ismérv mentén reprezentálják a teljes népességet.
- Az online adatfelvételek **számottevő arányban** fordulnak elő tudományos publikációkban és online cikkekben.
- **Az online adatfelvételekből származtatott eredmények gyakran - helytelenül - véletlen mintaként jelennek meg ezekben a közlésekben.**
- Az eredményeink nem általánosíthatóak más országokra, **a lokális kutatások szükségességeire** szeretnénk felhívni a figyelmet.

Köszönjük a figyelmet!

Szeitl Blanka

Egyetemi tanársegéd

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Társadalomtudományi Kar

Statisztika Tanszék

e-mail: szeitl.blanka@tatk.elte.hu

Fellner Zita

Egyetemi tanársegéd

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Társadalomtudományi Kar

Statisztika Tanszék

e-mail: fellner.zita@tatk.elte.hu